

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий інститут**

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «Початкова освіта»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогічних досліджень
Викладач (-і)	Лаппо Віолетта Валеріївна
Контактний телефон викладача	0956404947
E-mail викладача	lappo37@ukr.net
Формат дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/list
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>У навчальному курсі систематизовано провідні аспекти планування, організації й здійснення науково-дослідницьких пошуків у царині педагогіки; розкрито зміст основних категорій наукознавства; розглянуто сучасну структуру підготовки науково-педагогічних кадрів, узагальнено етапи та специфіку наукової роботи: визначення методології і методів педагогічного дослідження, оформлення результатів наукової роботи. Наведено основні вимоги Міністерства освіти і науки України до курсових та магістерських робіт, дисертацій. Запропоновано шляхи підвищення ефективності науково-педагогічних досліджень.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни ознайомлення студентів з науковим потенціалом цивілізаційного поступу людства, основами теорії пізнання, особливостями організації наукової роботи; опанування правилами використання друкованих та комп'ютерних ресурсів наукового спрямування; формування уявлень про особливості експериментальної діяльності та підбору методів дослідження для розв'язання актуальних освітянських проблем, освоєння елементів методології наукових досліджень і розвиток у студентів творчого мислення; формування активної позиції педагога-пошуковця в системі євроінтеграційного оновлення освітнього простору.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Програмні результати навчання: володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки. Знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти. Знання вікових особливостей дітей, індивідуальних відмінностей у перебігу їхніх пізнавальних процесів. Знання закономірностей та теорії процесу навчального пізнання, сучасних навчальних технологій. Уміння застосовувати знання із дисциплін загальної та професійної підготовки у педагогічній діяльності. Уміння проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій, використовувати інноваційні технології вивчення певної освітньої галузі/предмета. Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію із суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування. Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, працювати в команді.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14/8

семінарські заняття / практичні / лабораторні		16/4			
самостійна робота		60/78			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий		
2	013 «Початкова освіта»	1	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Наука – чинник духовного розвитку суспільства. Наука як чинник технічного і духовного прогресу. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Понятійний апарат наукознавства. Наука як спосіб пізнання. Принципи наукового пізнання. Наука як система знань. Наукові дослідження, їх особливості та класифікація. Характеристика процесу пізнання. Специфіка процесу наукового пізнання. Доведення його призначення та основні елементи. Сучасна класифікація наук. Місце педагогіки в системі суспільних наук. Провідні тенденції педагогічних досліджень</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 3; 11; 15; 21; 24.	1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.Укладання хронологічної таблиці розвитку педагогічної науки в контексті євроінтеграційних процесів. 3.Укладання анотованого переліку (7-10 назв) літератури з наукознавства.	5	До наступного заняття за розкладом.

системі сучасної освіти.					
<p>Тема 2. Організація наукової діяльності.</p> <p>Система науково-дослідної роботи студентів у сучасних вищих навчальних закладах.</p> <p>Різновиди науково-дослідної роботи студентів. Основні форми фіксування результатів науково-дослідної роботи у ВНЗ – анотація, реферат, доповідь, стаття, курсова робота, магістерська робота. Правила і норми оформлення результатів наукових досліджень.</p> <p>Загальні положення про підготовку наукових кадрів.</p> <p>Організація науково-дослідницької роботи в докторантурі.</p> <p>Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні. Різновиди науково-дослідних установ. Поняття про наукову школу.</p> <p>Особливості трудової діяльності наукового</p>	Лекція, семінар Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 1; 8; 12; 19.	1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.За допомогою вивчення нормативних документів визначити порядок вступу до аспірантури та докторантури. 3.За допомогою мережі Інтернет з'ясувати кількість і структуру українських науково-дослідних інститутів, що займаються проблемами педагогіки і освіти.	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>колективу. Специфіка професійної діяльності наукового колективу. Визначення поняття наукової етики. Провідні моральні принципи співробітництва у науковому колективі.</p>					
<p>Тема 3. Методологія наукового дослідження. Гуманізація наукових пошуків сучасності. Маніфест Рассела-Ейнштейна. Визначення методології наукових досліджень. Функції методології наукових досліджень. Характеристика структурних компонентів методології наукового дослідження. Особливості фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Обґрунтованість результатів дослідження.</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 7; 10; 14; 16; 23	1.Вивчення теми. 2.Підготовка виступу на семінарському занятті. 3.Укладання міні-словника «Компоненти методологічної частини наукового дослідження».	5	До наступного заняття за розкладом.
<p>Тема 4. Особливості наукових досліджень царині педагогіки.</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 2; 5; 17;	1.Вивчення теми. 2. Підготовка виступу на семінарському занятті.	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Методологічні засади педагогічної науки. Принципи педагогічного дослідження. Загальна схема науково-педагогічного процесу. Показники ефективності педагогічного дослідження. Типові недоліки процесу педагогічного дослідження. Чинники успішності науково-дослідної діяльності педагога. Дослідницька діяльність як важлива складова фахової діяльності сучасного педагога. Вимоги до фахового рівня педагога-дослідника. Шляхи розповсюдження наукових здобутків педагога-дослідника в освітню практику.</p>		22; 28.	3. Підготовка графічної схеми «Етапи педагогічного дослідження».		
<p>Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Різновиди джерел наукової інформації. Використання джерел наукової</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 6; 7; 12; 20; 26	1. Вивчення теми. 2. Підготовка таблиці «Різновиди наукових джерел інформації» 3. Укладання картотеки	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>інформації у процесі дослідницької діяльності. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях.</p> <p>Класифікація джерел інформації. Вивчення документальних джерел. Способи фіксування змісту вивчених джерел. Стандартизований опис бібліографічних даних.</p> <p>Методика роботи з джерелами наукової інформації. Правила цитування. Правила виконання списку використаних джерел.</p>			<p>українських фаховий видань з педагогіки (8-10 назв).</p>		
<p>Тема 6. Різновиди етапи наукової діяльності педагога-дослідника.</p> <p>Загальна схема наукового дослідження. Етапи дослідження. Вибір теми, постановка мети дослідження. Формулювання об'єкту, предмету, завдань, гіпотези дослідження.</p> <p>Різновиди письмових наукових робіт.</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури:</p> <p>8; 13; 17; 25; 30; 27.</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>2.Підготовка доповіді на тему «Специфіка письмового оформлення наукової праці».</p> <p>3.Підготовка зразків оформлення бібліографічного списку, у якому</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>Оформлення результатів дослідження. Вимоги до написання й оформлення різних видів наукових робіт. Використання новітніх технологій у дослідницькій роботі сучасних науковців.</p>			<p>відображено кілька видів друкованих видань.</p>		
<p>Тема 7. Специфіка методів наукового дослідження. Класифікація методів наукового дослідження. Характеристика загально-наукових методів дослідження. Спеціальні методи наукового пізнання в педагогіці. Методи емпіричного дослідження. Спостереження: різновиди та вимоги до його організації. Правила проведення опитування, анкетування, інтерв'ювання, тестування. Передумови застосування експерименту в дослідній роботі науковця. Емпірично-теоретичні методи. Визначення й характеристика методів</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендовано ї літератури: 1; 3; 11;16; 18; 24; 28.</p>	<p>1. Вивчення теми. 2. Підготовка таблиці «Різновиди наукових джерел інформації» 3. Укладання картотеки українських фаховий видань з педагогіки (8-10 назв)..</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

<p>абстрагування, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, моделювання.</p> <p>Теоретичні методи. Специфіка історичного, термінологічного, функціонального, системного методів.</p> <p>Визначення аксіоматичного методу, методів ідеалізації, формалізації.</p> <p>Математичні методи та їх роль педагогічному дослідженні</p>					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено» – для екзаменів, диференційованих заліків, курсових проектів/робіт та практик, а також «Зараховано», «Не зараховано» для заліків. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «F», «G»).				
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 25 балів)				
Семінарські заняття	Оцінюється робота на 9 семінарських заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 45 балів розраховується як середнє арифметичне балів, отриманих на усіх заняттях з ваговим коефіцієнтом 10.				
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних занять, при виконанні завдань для самостійної роботи, індивідуальних творчих завдань. Участь у студентських наукових заходах (конференції, семінари) – 5 балів; публікація статті у збірнику студентських наукових статей – 5 балів.				
7. Політика курсу					
<p>Аудиторна і позааудиторна робота студентів орієнтована на опанування знаннями про визначення науки як особливої сфери людської діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> – понятійний апарат наукознавства; – провідні тенденції наукових досліджень у царині педагогіки. – характеристику методології наукових досліджень; – структурні компоненти науково-педагогічного дослідження; – різновиди методів наукового і науково-педагогічного дослідження; – загальні положення про науково-дослідницьку роботу у вищій школі; – провідні етапи науково-педагогічного дослідження; – особливості наукових досліджень у царині педагогіки. 					

**9. Рекомендована література
БАЗОВА**

1. Аніщенко О.В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжин : видавництво НДПУ ім. М. Гоголя, 2016. 50 с.
2. Ашерев А.Т. Підготовка, експертиза та захист дисертації: навч. посіб. Харків: Аванс-Прес, 2015. 136 с.
3. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методологія наукового дослідження: навч. посіб. Київ: Стилос, 2012. 216 с.
4. Бернал Дж. Наука в історії суспільства. Харків : Основа, 2016. 735 с.
5. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2012. 480 с.
6. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2014. 120 с.
7. Биков В.В. Методи науки: монографія. Харків: Основа, 2014. 215 с.
8. Бюлетень ВАК України. 2017. № 2.74 с.
9. Васянович Г.П. Педагогічна етика. навч.-метод. посіб. Львів, 2015. 344 с.
10. Вознюк А.А. Довідник здобувача наукового ступеня. Київ: ЦНТЕІ, 2018. 205 с.

Допоміжна

11. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: метод. посіб. Київ : Вища школа, 2018. 169 с.
12. Коханко О. М. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2015. 254 с.
13. Крутій К.Л. Експериментальна робота в дошкільному закладі освіти: проблеми і досвід. Запоріжжя, 2015. 56 с.
14. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2013.192 с.
15. Кузь В. Г. Організація педагогічного дослідження: метод. рекомендації. Київ: Знання України, 2016. 47 с.
16. Кунда Н. Т., Куницька О. М. Методи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : НТУ, 2017. 84 с.
17. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2015. 124 с.
18. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: підручник. Київ: Вікар, 2018. 328 с.
19. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ:

НАІР, 2015. 284 с.

20. Лузан П. Г. Основи науково-педагогічних досліджень. Київ : НАККіМ, 2020. 270с.

15. Інформаційні ресурси

22. Вчитель у мережі URL:

<https://sites.google.com/site/ulejconf>

Закон України «Про вищу освіту» URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14>

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» URL :

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>

23. Єдине освітнє інформаційне вікно України URL: <http://www.osvita.com>

24. Інформаційний портал «Знання» URL:

<http://znannya.info>

25. Освіта України URL:

<http://osvita-ukrainy.com.ua>

26. Освіта.UA URL: <http://osvita.ua>

27. Педагогічна бібліотека URL:

<http://www.pedlib.clx.ua>

28. Портал сучасних педагогічних ресурсів URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>

29. Сайт Національної академії педагогічних наук України URL: <http://naps.gov.ua/ua/>

Викладач _____